

Lausunto Kihniön Mäntyperän tuulivoimaosayleiskaavan ehdotuksesta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 31.10.2023 § 102

1360/05.063.0632/2022

RAKYMLTK 05.04.2022 § 6

Kihniön kunta pyytää lausuntoa Mäntyperän tuulipuisto Oy:n energiapuiston osayleiskaavasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lakisääteinen (MRL 63§) kaavan laatimiseen liittyvä asiakirja, jossa esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista (MRL 9§). Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) tarkoitus on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 63§:ssä mm. seuraavasti: "Kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä." Tarkoituksena on kertoa, mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, arvioitu aikataulu, suunnittelutyön lähtökohdat, tavoitteet ja työn aikana tehtävät selvitykset sekä vaikutusten arvioinnit.

Mäntyperän tuulipuiston osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käy ilmi, että tarkoituksena on suunnitella kolmen tuulimylyn tuulipuisto, jossa kokonaisteho olisi enintään 24 MW ja tällöin yhden voimalan yksikköteho olisi korkeintaan 8 MW. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus olisi 260 metriä. Tällöin itsessään näiden voimaloiden rakentaminen ei suoraan edellytä hankkeeseen tehtävän YVA- menettelyn mukaisia tarkasteluja. Alueen läheisyydessä noin 3 kilometrin päässä sijaitsee kuitenkin Lylyharjun tuulipuiston suunnittelualue, joka kuuluu YVA-menettelyn piiriin. Alueilla saattaa olla yhteisvaikutuksia, jolloin Mäntyperän suunnittelualue tulisi sisällyttää YVA-menettelyyn. Lylyharjun ja Mäntyperän välisellä alueella sijaitsee lähinnä vakituisia asuinrakennuksia.

Osallistuminen ja vuorovaikutus- kohdassa on todettu, että Mäntyperän tuulipuiston osayleiskaavaa koskeva tiedottaminen tapahtuu Ylä-Satakunta-lehdessä sekä kunnan virallisella ilmoitustaululla internetissä. Alueella ei sijaitse merkittävästi vapaa-ajanasutusta, joten tiedottaminen todennäköisesti tavoittaa alueen kiinteistöjen omistajat riittävällä laajuudella. Parkanon puolella maasto on pitkälti asumaton pelto- ja metsäaluetta, joten voimaloiden ei arvioida aiheuttavan vaikutusta näihin alueisiin.

Oheisaineistona
Lausuntopyyntö
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Valmistelija: rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Ehdotus:

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta kiinnitti huomiota siihen että Mäntyperän energiapuiston läheisyydessä noin 3 kilometrin päässä sijaitsee Lylyharjun tuulipuiston suunnittelualue, joka kuuluu YVA-

menettelyn piiriin. Alueilla saattaa olla yhteisvaikutuksia, jolloin Mäntyperän suunnittelualue tulisi sisällyttää YVA-menettelyyn.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kihniön kunnan tekninen toimi pyytää lausuntoa Mäntyperän tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta. Mäntyperän tuulivoimapuisto-hanke sijoittuu Kihniön kunnan alueelle, noin 7,5 km päähän kunnan keskustasta noin 300 metrin päässä Parkanon rajasta. Alueelle on suunniteltu sijoittaa 3 tuulivoimalaa, joiden enimmäiskorkeus on 265 metriä ja niiden napakorkeus on 170 metriä, roottorin halkaisija 190 metriä. Yksittäisen voimalan teho on enintään 8 MW ja tuulivoimahankkeen kokonaisteho enintään 24 MW. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa alueelle tuulivoimaloiden rakentaminen laatimalla MRL 77 a§:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Huomioita

Ensimmäisenä asiana tutustuttaessa Mäntyperän osayleiskaavaluonnoksen aineistoon huomio kiinnittyi kaavaselostuksen puuttumiseen. Asiasta saatiin puhelimitse selvitys Salpatuulen hanke-vastaavalta, joka kertoi, että kaavaselostus tuodaan aineistoon vasta ehdotusvaiheessa. Tuulivoimahankkeet ovat merkittäviä hankkeita, joilla on vaikutuksia ympäristöönsä laajalti. Riittävän tiedon saaminen ja vaikutusten arvioinnin tekeminen on jo muutenkin haastavaa, jolloin kaikki mahdollinen aineisto tulee olla osallisten käytettävissä koko prosessin ajan. Yleensä pyrkimys on hankkeissa toisin päin, että mahdollisimman kattavasti tuodaan ainesto nähtäville, jolloin muutoksia ei enää loppuvaiheessa tulisi tehtäväksi niin paljon. Tärkeä osa tietoa koottuna yhteen dokumenttiin on tässä kohtaa jätetty osallisten ulottumattomiin.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa arvioitu aikataulu ei pidä alkuunkaan paikkaansa. Hanke on yli vuoden myöhässä suunnitellusta aikataulusta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 27.3.2023, mutta OAS:m kohtaa 8 suunnitteluvaiheet, alustava aikataulu ja vuorovaikutusmenettelyt ei ole päivitetty nykytilannetta vastaavaksi.

Liitteenä olevan melumallinnuksen laskenta on suoritettu Siemens-Gamesa SG 6.0-170 tyyppin voimalalla. Tämän nimellisteho on 6 MW ja roottorin halkaisija 170 m. Hankekuvauksessa on kerrottu, että suunniteltujen voimaloiden enimmäisteho voi olla 8 MW ja roottorin halkaisija 190 m. Suunnitellut voimalat sijoittavat lähimmillään 900 metrin päähän asutuksesta. Mallinnukset tulee suorittaa sellaisilla voimaloilla kuin hankesuunnitelmassa on voimaloiden maksimitehoksi suunniteltu.

Parkanon puolelle Mettälänkylään Mäntyperän voimalat tulevat näkymään peltoaukean ylitse. Lentoestevalojen ja välkkeen vaikutus tulee selvittää. Tutkattujen lentoestevalojen mahdollisuus tulee selvittää, jolloin valot syttyisivät vain kun lentokone/helikopteri lähestyy voimaloita.

Oheisaineistona:

Lausuntopyyntö Mäntyperän tuulivoimaosayleiskaava luonnoksesta
Kihniö Mäntyperä osayleiskaavaluonnos
Kihniö Mäntyperä OAS
Vastineet OAS- vaiheessa
Kihniö Mäntyperän tuulivoimahanke arkeloginen inventointi 2023
Kuulutus Mäntyperän energiapuiston osayleiskaavan luonnosvaihe

Valmistelija:
rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen p. 044 7865 651

Esittelijä

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta pyytää ottamaan edellä mainitut asiat huomioon osayleiskaavan jatkosuunnittelussa. Rakennus- ja ympäristölautakunta pitää kaavaselostuksen puuttumista valitettavana. Tuulivoimahanke vaikuttaa voimakkaasti ympäristöönsä ja tämän osayleiskaavan kohdalla vaikutusten arviointi ihmisten elinoloihin vaikuttaa kevyeltä. Hanke sijoittuu lähelle Kihniön keskustajamaa, joten tämä tulee ottaa vaikutusten arviointiin kattavammin esille.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 01.10.2024 § 105
760/00.04.03/2023

Rakennus -ja ympäristölautakunta on edellisen kerran käsitellyt Mäntyperän tuulivoimahankekokouksessaan 31.10.2023. Tällöin lautakunta teki alla olevia huomioita aineistosta:

Huomautus alustavan kaavaselostuksen puuttumisesta. Melumallinnukset tulee suorittaa sellaisilla voimaloilla kuin hankesuunnitelmassa on voimaloiden maksimitehoksi suunniteltu. Lentoestevalojen ja välkkeen vaikutus tulee selvittää. Tutkattujen lentoestevalojen mahdollisuus tulee selvittää, jolloin valot syttyisivät vain kun lentokone/helikopteri lähestyy voimaloita.

Kaavanlaatija on antanut rakennus- ja ympäristölautakunnan lausuntoon seuraavan vastineen; OAS:ia on päivitetty ja pyydetään Parkanon kaupungilta kommentteja alustavasta kaavaselostuksesta, jotta se olisi kaikki seikat huomioon ottava kaavaehdotuksen liitteenä. Tarkistetaan melu- ja välkemallinnusten asianmukaisuutta. Melumallinnus on tehty voimalatyypillä, jonka melutaso vastaa parhaimman tietämyksen mukaan samanja vastaavien voimalatyypien teholtaan päivitettyjä versioita. Voimaloiden hankesuunnitelmassa esitetyn tehotason, eli 8MW, voimaloita ei vielä ole markkinoilla. Huomautukset muutoseikoista ilman sisältöviittauksia eivät ole todellisia prosessiongelmia.

Kaavaehdotuksen liitteenä oleva välkemallinnus osoittaa, että välkkeen määrä 9 asuinrakennuksella ylittää eurooppalaisten maiden raja-arvot. Täten välkevaikutuksia on rajoitettava, jotta välkealueen rakennuksille ei aiheudu kohtuutonta rasitusta välkkeen muodossa. Kuitenkin kaavaehdotuksen kaavaselostuksessa on todettu sivulla 26, että välkevaikutus alittaa suositusarvot asutuksen yhteydessä. Välkemallinnuksen ja kaavaselostuksen tiedon välillä on ristiriita.

Kaavaselostuksessa on mainittu, että varsinaista yhteisvaikutusten arviontimenettelyä ei Mäntyperän tuulivoimahankkeen kohdalla tarvitse suorittaa, kun voimaloiden lukumäärä on alle 10 kappaletta ja teho alle 45 MW. Yhteisvaikutusta viereisen Lylyharjun tuulivoimahankkeen kanssa kuitenkin tulee arvioida.

Maisemavaikutuksista on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 8.8.3, jossa on esillä laaditut havainnekuvat Lylyharjun ja Mäntyperän voimaloiden yhtä aikaisesta näkymisestä maisemassa. Kuvassa 16 näkyy hyvin, että Kankarinjärven lomakylään näkyy selvästi molempien hankkeiden voimalat. Sijoituessaan vielä järven horisonttiin vaikutus maisemaan lomakylästä järvelle katsottaessa tulee olemaan merkittävä. Erityisesti pimeällä nykyvien lentoestevalojen näkyvyys Pyhäniemen alueelle todennäköisesti on huomattava. Hankkeiden vaikutusta lomakylän toiminnalle ja mahdolliselle kehittämiselle voi vain arvailla. Todennäköisesti vaikutukset saattavat ulottua alueen mahdollisiin kehittämishankkeisiin.

Kaavaselostuksessa on kerrottu, että Lylyharjun hankkeen kanssa yhteiset näkymäaluevaikutukset näytetty kartalla kuvassa 25 ja sähkönsiirtolinjan kaavailtu reitti sekä muut lähialueen tuulivoimahankkeet kuvassa 26.(s.67), mutta havainnoitaessa kuvaa 25, kuvassa on esitetty Natura SPA-alueet ja kuvassa 26 sähkösiirtoreittien ja lähialueiden tuulivoimahankkeiden sijasta kartassa näkyy hanketta lähimmät MAALI-alueet. Oikeat kuvat ovat kuvato 29 ja kuvato 30.

Kaavaselostuksessa on arvioitu myös lähimpien asuin- ja vapaa-ajanrakennusten etäisyyttä hankealueeseen. Selostuksessa on todettu, että lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijaitsevat keskimäärin yli 1 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Lähin asuinrakennus sijaitsee noin 850 metrin päässä lähimmästä voimalan sijoituspaikasta (voimala B), joten etäisyyttä on arvioitu suuremmaksi kuin se todellisuudessa tulee olemaan.

Hankealueella ei ole voimassa asema- tai yleiskaavoitusta. Kaavoituskatsaukset on tehty Kihniöllä 2020 ja Parkanossa 2020. Hankealueelle tai sen lähistölle ei ole suunniteltu kaavoituksia. Voimassa olevat kaavat ovat sen verran etäällä, ettei Mäntyperän osayleiskaavalla ole suoria maankäytöllisiä vaikutuksia niihin. Kankarinjärvellä oleva Asumanimen rantakaava on noin 4 kilometrin päässä. Vaikutus ei varsinaisesti ole maankäytöllinen, mutta tuulivoima-alue vaikuttaa muilta osin rantakaavoitettuun alueeseen.

Oheisaineistona:

Lausuntopyyntö

Kaavaselostus

Osayleiskaava kaavaehdotuskartta

Vastineet kaavaluonnosvaiheen palautteisiin

Vastineet OAS- vaiheen palautteisiin

Vastineet Pirkanmaan liiton lausuntoihin

OAS

Melumallinnusraportti

Välkeraportti

Luontoselvitys

Maisemavaikutusten arviointi

Arkeologinen inventointi

Vaikutukset liikenteeseen

Linnustoselvitys

Lepakkoselvitys

Viitasammakkoselvitys

Liito-oravaselvitys
Muuttolinnusto
Sähköliittymä ja sähkönsiirto
Kuulutus kaavaehdotuksesta

Valmistelija:
rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen p. 044 7865 651

Esittelijä

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Päätösehdotus

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta lausuu Mäntyperän tuulivoimahankkeesta;
Edellisen lausuntokierroksen vastineessa kaavanlaatija on todennut, että "Huomautukset muutoseikoista ilman sisältöviittauksia eivät ole todellisia prosessiongelmia". Lausunnossaan Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta haluaa nostaa esille asian, että hankkeiden valmistelussa aineiston ja selvitysten välityksellä jokaisesta hankkeesta välittyy lukijalle myös kirjoittamatonta tietoa. Kaavaselostuksessa on paikoin ristiriitaista tietoa, viitaten välkemallinnuksen kohtaan, jossa todetaan, että välkkeen määrä 9 asuinrakennuksella ylittää eurooppalaisten maiden raja-arvot. Täten välkevaikutuksia on rajoitettava, jotta välkealueen rakennuksille ei aiheudu kohtuutonta rasitusta välkkeen muodossa. Kaavaselostuksen sivulla 26 kuitenkin mainitaan, että välkevaikutus alittaa suositusarvot asutuksen yhteydessä. Samoin sähkösiirtoreittien ja näkemäaluiden kuvanumerot eivät vastanneet sitä, mitä kaavaselostuksessa ilmoitettiin niiden olevan. Lähimmän asuinrakennuksen etäisyys lähimmästä tuulivoimalasta on ilmoitettu isompana kuin kartasta mitatettaessa on todettavissa. Selvitysten autenttisuuden turvaamiseksi, selvitysten tekijätahojen olisi hyvä olla hankkeen toteutuksesta riippumattomia tahoja.

Kyseessä on pieni hanke lukuisten muiden vireillä olevien tuulivoimahankkeiden joukossa, mutta voimaloiden vaikutukset näkyvät kuitenkin ympäristössä merkittävästi. Oletusarvona tulee olla, että hanketoimijalta välitetty tieto on virheetöntä ja huolellisesti valmisteltua.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.